

Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie wzmocnienia uczciwości, przejrzystości i dobrego zarządzania w odniesieniu do dużych imprez sportowych

(2016/C 212/07)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,

UWZGLĘDNIAJĄC:

1. Rezolucję Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie planu prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu na lata 2014–2017, w którym za jeden z trzech głównych priorytetów uznano uczciwość w sporcie;
2. Zasady dobrego zarządzania w sporcie, opracowane przez grupę ekspercką ds. dobrego zarządzania w 2013 r., oraz zasady przewodnie dotyczące demokracji, praw człowieka i praw pracowniczych, zwłaszcza w kontekście procedury przyznawania prawa do organizacji dużych imprez sportowych, opracowane przez tę grupę w styczniu 2016 r. ⁽¹⁾;
3. Zalecenia dotyczące dużych imprez sportowych, w szczególności w zakresie aspektów związanych ze spuścizną tych imprez z naciskiem na społeczną, gospodarczą i środowiskową zrównowagę, wydane przez grupę ekspercką ds. gospodarczego wymiaru sportu w styczniu 2016 r. ⁽²⁾;
4. Globalne inicjatywy ⁽³⁾, w tym inicjatywy międzynarodowego ruchu sportowego takie jak Olimpijska Agenda 2020 przyjęta 12 grudnia 2014 r. przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski na jego 127. sesji, zawierającą zalecenia, w których szczególną uwagę zwraca się na kwestie uczciwości i uczynienia zrównoważonego rozwoju integralną częścią dużych imprez sportowych, w tym igrzysk olimpijskich ⁽⁴⁾;

PODKREŚLAJĄC, ŻE:

5. Duże imprezy sportowe ⁽⁵⁾ to dobre okazje do tego, by cieszyć się z dokonań sportowych, dawać wyraz wartościom płynącym ze sportu i celebrować jego korzyści w kontekście krajowym i międzynarodowym. Imprezy tego typu mogą być pozytywną wizytówką sportu, wzbudzając ogromne zainteresowanie sportowców, interesariuszy i ogółu społeczeństwa, i mogą inspirować dorosłych i dzieci do uczestnictwa w sporcie;
6. Duże imprezy sportowe mogą odgrywać ważną rolę w rozwoju regionu lub miasta oraz generować niebagatelne korzyści w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej, jeśli na najwcześniejszym możliwym etapie przeprowadzone zostanie staranne planowanie w tym zakresie. Spuścizna i zrównowaga dużych imprez sportowych może mieć znaczenie zarówno dla zasadności istnienia tych imprez, jak i poparcia dla nich;
7. W kontekście tego typu imprez znaczenie mają istotne kwestie związane z uczciwością i zarządzaniem, takie jak demokratyczne i przejrzyste procesy decyzyjne, rozliczalność, zrównowagony rozwój i pozytywna spuścizna, prawa człowieka, w tym prawa dzieci i pracowników, oraz równość płci, a także zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji i zagrożeniom dla uczciwości w sporcie, takim jak doping, ustawianie wyników zawodów sportowych i przemoc;
8. Ze względu na zainteresowanie, jakie wzbudzają, oraz zaangażowane duże nakłady finansowe i gospodarcze, duże imprezy sportowe są podatne na procesy, które mogą negatywnie wpłynąć na uczciwość w sporcie – imprezy te są więc nie tylko okazją do dyskusji, lecz także ważnym sprawdzianem uczciwości, przejrzystości i dobrego zarządzania, w tym w zakresie zrównowagi i spuścizny;

⁽¹⁾ Dok. 14183/13 i grupa ekspercka ds. dobrego zarządzania – Zasady przewodnie dotyczące demokracji, praw człowieka i praw pracowniczych, zwłaszcza w kontekście procedury przyznawania prawa do organizacji dużych imprez sportowych, ostateczna wersja dokumentu z dnia 13 stycznia 2016 r.

⁽²⁾ Grupa ekspercka ds. gospodarczego wymiaru sportu – Zalecenia dotyczące dużych imprez sportowych, w szczególności w zakresie aspektów związanych ze spuścizną tych imprez z naciskiem na społeczną, gospodarczą i środowiskową zrównowagę (sprawozdanie grupy eksperckiej ds. gospodarczego wymiaru sportu).

⁽³⁾ Na przykład deklaracja berlińska przyjęta na 5. międzynarodowej konferencji ministrów i urzędników wyższego szczebla właściwych ds. wychowania fizycznego i sportu (MINEPS V) w dniach 28–30 maja 2013 r.

⁽⁴⁾ Międzynarodowy Komitet Olimpijski (2014): *Olimpijska Agenda 2020, zalecenia 20 + 20*.

⁽⁵⁾ Unijna grupa ekspercka ds. gospodarczego wymiaru sportu definiuje „dużą imprezę sportową” jako imprezę organizowaną przez jedno lub kilka państw, regionów lub miast, w której udział biorą międzynarodowe delegacje w celu uprawiania jednej lub kilku dyscyplin sportowych. Imprezy takie tworzą często duże wyzwania, w tym wyzwania logistyczne. Duże imprezy sportowe są transmitowane przez media na szeroką, międzynarodową skalę, goszczą wiele tysięcy ludzi, w tym kibiców, dziennikarzy, zespoły techniczne i prominentów, i często trwają kilka dni.

ŚWIADOMI:

9. Wyzwań, przed jakimi stoją organizacje sportowe, organy publiczne na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, przedsiębiorstwa, media i inni partnerzy, aby zapewnić zrównoważony charakter zasobów i obiektów oraz zawierać odpowiednie uzgodnienia na wszystkich etapach realizacji dużej imprezy sportowej (studium wykonalności, procedura składania ofert w zakresie organizacji, przygotowanie, organizacja, ocena, spuścizna);
10. W niektórych przypadkach ograniczonej przejrzystości w procedurach i procesach decyzyjnych we wszystkich fazach dużych imprez sportowych, zarówno w odniesieniu do podmiotów przyznających prawo do organizacji, jak i podmiotów składających oferty oraz ograniczonego stosowania zasad dobrego zarządzania przez międzynarodowe federacje sportowe;
11. Wymogów finansowych, technicznych, politycznych i legislacyjnych oraz powiązanych z tym kosztów⁽¹⁾ dużych imprez sportowych, a także coraz większej konkurencyjności ofert w zakresie organizacji i ewentualnego zawiązania ofert, a co za tym idzie eskalacji kosztów związanych ze statusem gospodarza imprezy, co w efekcie często wyklucza mniejsze państwa i miasta UE z kandydowania do goszczenia imprezy i z organizacji takich imprez;
12. Wycofywania się pewnej liczby miast i państw kandydujących do organizacji dużych imprez sportowych w UE; malejącej liczby dużych imprez sportowych odbywających się w UE i spadku poziomu poparcia europejskich obywateli dla goszczenia takich imprez⁽²⁾;
13. Zwiększonego zainteresowania państw UE i federacji sportowych w zakresie wspólnej organizacji niektórych dużych imprez sportowych przez kilka państw, regionów lub miast;

UWYPUKLAJĄC:

14. Rolę krajowych, regionalnych i lokalnych organów publicznych zaangażowanych w duże imprezy sportowe, na przykład w zakresie finansowania, infrastruktury, ochrony środowiska, bezpieczeństwa i ochrony, a także planowania i zapewniania zrównoważonego charakteru i spuścizny dużych imprez sportowych;
15. Że od organizacji sportowych oczekuje się, iż będą zarządzać swoimi dyscyplinami zgodnie z podstawowymi i uznanymi zasadami dobrego zarządzania, takimi jak przejrzystość, procesy demokratyczne, mechanizmy kontroli i równowagi oraz solidarność, z uwagi na zasadniczo samoregulacyjny charakter organizacji sportu;
16. Znaczenie wzmocnionego, ciągłego dialogu i współpracy między organami publicznymi a organizacjami sportowymi, wspartych odpowiednim dialogiem pomiędzy UE a międzynarodowym ruchem sportowym, prowadzących do wspólnych wartości w odniesieniu do uczciwości, przejrzystości, dobrego zarządzania i zrównoważonego rozwoju, a także wspólnych porozumień i uzgodnień z uwzględnieniem obowiązków i interesów poszczególnych stron;

ZWRACAJĄ SIĘ ZATEM DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY
Z UWZGLĘDNIENIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI:

17. Promowały i wdrażały zasady uczciwości, przejrzystości i dobrego zarządzania w odniesieniu do dużych imprez sportowych we wszystkich ich fazach (studium wykonalności, procedura składania ofert w zakresie organizacji, przygotowanie, organizacja, ocena, spuścizna), w tym również w okresie po zakończeniu imprezy, odnosząc się do wszystkich interesariuszy występujących w roli partnerów podczas imprezy, poprzez inicjatywy takie jak:
 - a) gwarantowanie stosowania przejrzystych i demokratycznych procedur we wszystkich fazach dużych imprez sportowych i wymaganie tego samego od wszystkich partnerów, ze szczególnym naciskiem na informowanie i angażowanie ogółu społeczeństwa i na niezależną sprawozdawczość, audyt, ocenę i rozliczalność; oraz przeprowadzanie wiarygodnej oceny kosztów i korzyści przed podjęciem decyzji o złożeniu oferty w zakresie organizacji;
 - b) stosowanie przejrzystych i odpowiednich kryteriów publicznego wsparcia na rzecz zaangażowanych organizacji, wymagając np. hołdowania podstawowym zasadom dobrego zarządzania, a także stosowania przez te organizacje przejrzystych i demokratycznych procedur;
 - c) wymaganie od wszystkich interesariuszy występujących w roli partnerów w ramach dużej imprezy sportowej, by przestrzegali uznanych międzynarodowych norm i uczestniczyli w inicjatywach takich jak oenzetowska inicjatywa Global Compact, wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, ISO 26000 i 20121;
 - d) wykorzystywanie przejrzystych i odpowiednich zasad jako podstaw do udzielania publicznego wsparcia dużym imprezom sportowym w kontekście szczególnych kwestii związanych z uczciwością, takich jak: prawa człowieka, w tym prawa dzieci i pracowników, równość płci, a także zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji i zagrożeniom dla uczciwości w sporcie takim jak doping, ustawianie wyników zawodów sportowych i przemoc;

⁽¹⁾ Na przykład koszty operacyjne i infrastrukturalne związane z imprezą, koszty związane z transportem i zakwaterowaniem, ochroną i bezpieczeństwem.

⁽²⁾ Hover, P. i in. (2016): *Integrity and sport events, position paper (Uczciwość i imprezy sportowe, prezentacja stanowiska)*. Utrecht: Mulier Instituut (marzec 2016).

18. Zapewniały trwałą i pozytywną spuściznę dużych zawodów sportowych – w ramach dobrego zarządzania, a także społeczną, gospodarczą i środowiskową równowagę w kontekście miejskiego i regionalnego rozwoju w państwach członkowskich UE;

ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI EUROPEJSKIEJ, BY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI:

19. Uwzględniały kwestie uczciwości, przejrzystości, dobrego zarządzania, równowagi i spuścizny dużych imprez sportowych w przyszłych dotyczących sportu pracach na szczeblu UE, w tym ułatwiały wymianę informacji i omawianie istotnych zagadnień w odniesieniu do dużych imprez sportowych;
20. Wspierały wdrożenie kryteriów i procedur dotyczących uczciwości, przejrzystości i dobrego zarządzania, w tym równowagi i spuścizny, w odniesieniu do dużych imprez sportowych, w stosownych przypadkach opierając się na istniejących wytycznych i zaleceniach, oraz zgodnie z uznanymi międzynarodowymi deklaracjami i standardami, które mogłyby być wykorzystywane przez państwa członkowskie i samorządy terytorialne jako punkty odniesienia przy udzielaniu publicznego wsparcia dużym imprezom sportowym;
21. Zidentyfikowały i rozwijały modele współpracy publiczno-prywatnej i wymiany dobrych praktyk w zakresie takiej współpracy, z których mogłyby korzystać państwa członkowskie i władze lokalne przy zawieraniu umów partnerskich na organizację dużych imprez sportowych, ze szczególnym uwzględnieniem imprez sportowych odbywających się w kilku krajach, regionach i miastach;

ZWRACAJĄ SIĘ DO KOMISJI EUROPEJSKIEJ, BY:

22. Zainicjowała badanie na temat organizacji dużych imprez sportowych na terenie kilku unijnych krajów i regionów, z uwzględnieniem potencjalnych przeszkód administracyjnych i prawnych na poziomie krajowym i europejskim oraz oczekiwanego oddziaływania takich imprez;
23. W ramach unijnych programów finansowania, takich jak Erasmus+ i „Horyzont 2020”, wspierała ponadnarodowe projekty i, w stosownych przypadkach, niezależne badania dotyczące uczciwości, przejrzystości i dobrego zarządzania w odniesieniu do dużych imprez sportowych, uwzględniające również aspekty równowagi i spuścizny;
24. Zachęcała do wymiany i publikacji dobrych praktyk i doświadczeń i ułatwiała transfer wiedzy między państwami członkowskimi UE a ruchem sportowych w zakresie uczciwości, przejrzystości i dobrego zarządzania odnośnie do dużych imprez sportowych, w tym w aspektach równowagi i spuścizny, a także wspierała i stymulowała identyfikację, a w stosownych przypadkach tworzenie, metod i narzędzi, w tym:
 - a) wiarygodnych ocen kosztów i korzyści;
 - b) mierzenia poziomu poparcia społecznego;
 - c) mierzenia skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych dużych imprez sportowych oraz spuścizny tych imprez;
 - d) przeprowadzania zewnętrznej i niezależnej oceny dużych imprez sportowych;
25. Rozwijała system miękkiego monitorowania na przykład poprzez zastosowanie wykazu zobowiązań lub wykorzystanie inicjatywy ONZ Global Compact w celu mierzenia postępów w zakresie uczciwości, przejrzystości i dobrego zarządzania w odniesieniu do organizacji prowadzących duże imprezy sportowe w państwach członkowskich UE;

PRZY POSZANOWANIU AUTONOMII SPORTU ZWRACAJĄ SIĘ DO MIĘDZYNARODOWEGO RUCHU SPORTOWEGO, BY ROZWAŻYŁ PROWADZENIE NASTĘPUJĄCYCH DZIAŁAŃ:

26. Nadal organizował dostępne i atrakcyjne duże imprezy sportowe będące wizytówką pozytywnych wartości sportu i jego roli w społeczeństwie i sprzyjające spójności społecznej;
27. Zachęcał do wprowadzania w życie podstawowych zasad dobrego zarządzania prowadzących do przejrzystości, procesów demokratycznych, mechanizmów kontroli i równowagi oraz solidarności w odniesieniu do organizacji dużych imprez sportowych oraz do przestrzegania uznanych międzynarodowych standardów i do uczestnictwa w inicjatywach takich jak oenzetowski Global Compact, wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, ISO 26000 i 20121;
28. Promował, wdrażał i monitorował uczciwość, przejrzystość i dobre zarządzanie w odniesieniu do dużych imprez sportowych w ich poszczególnych fazach, w tym w trakcie studium wykonalności, procedury składania ofert w zakresie organizacji, przygotowania, organizacji, oceny i spuścizny, odnosząc się do wszystkich interesariuszy występujących w roli partnerów podczas imprezy;
29. Stosował przejrzyste i demokratyczne procedury we wszystkich fazach dużych imprez sportowych i wymagał tego samego od wszystkich partnerów, ze szczególnym naciskiem na informowanie i angażowanie krajowych, regionalnych i lokalnych organizacji sportowych, ogółu społeczeństwa, na niezależną sprawozdawczość, przeprowadzanie audytów i ocen oraz na rozliczalność;

30. Tworzył i publikował wykaz realistycznych wymogów dla fazy składania ofert w zakresie organizacji dużych imprez sportowych, w tym przejrzyste procedury wyboru, oraz stosowne kryteria wyboru w zakresie przyznawania organizacji takich imprez – w kontekście szczególnych kwestii związanych z uczciwością, takich jak: prawa człowieka, w tym prawa dzieci i pracowników, równość płci, a także zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji i zagrożeniom dla uczciwości w sporcie, takim jak doping, ustawianie wyników zawodów sportowych i przemoc;
31. Aktywnie promował społeczną, gospodarczą i środowiskową zrównoważoność oraz trwałą i pozytywną spuściznę dużych zawodów sportowych jako elementów dobrego zarządzania w kontekście wymogów dotyczących umowy z organizacją prowadzącą imprezę sportową i monitorowania imprezy ⁽¹⁾;

ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KOMISJI EUROPEJSKIEJ I MIĘDZYNARODOWEGO RUCHU SPORTOWEGO, BY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI:

32. Kontynuowali i intensyfikowali dialog między państwami członkowskimi, Komisją Europejską i ruchem sportowym na temat uczciwości, przejrzystości i dobrego zarządzania, w tym na temat zrównoważoności i spuścizny dużych imprez sportowych;
33. Uzgodnili wspólny program działań, zaczynając w pierwszym rzędzie od ruchu olimpijskiego i właściwych międzynarodowych organizacji piłki nożnej – z myślą o jego rozszerzeniu na inne międzynarodowe federacje sportowe – który poprawiłby uczciwość, dobre zarządzanie i przejrzystość we wszystkich fazach dużych imprez sportowych, oraz odnosiłby się do wszystkich interesariuszy uczestniczących w partnerstwie koniecznym do organizacji tych imprez, a tym samym wyzwalał pozytywny potencjał, wytwarzający zrównoważony charakter i trwałą spuściznę przedmiotowych imprez, a także przywrócił zaufanie obywateli UE;
34. Podejmowali wspólne działania, takie jak:
 - a) opracowanie modeli współpracy publiczno-prywatnej do wykorzystania podczas organizacji dużych imprez sportowych na szczeblu krajowym;
 - b) opracowanie kodeksu postępowania dla wszystkich podmiotów publicznych i prywatnych zaangażowanych w organizację dużych imprez sportowych, w stosownych przypadkach;
 - c) wymiana informacji i omawianie tematów dotyczących przyszłych dużych imprez sportowych, takich jak zrównoważoność i spuścizna, kryteria związane z uczciwością i dobrym zarządzaniem, szczególne wymagania dotyczące stowarzyszeń i powiązane koszty, potencjalne przeszkody administracyjne i prawne na poziomie europejskim oraz bezpieczne i chronione warunki organizacji i przebiegu imprez;
 - d) stosowanie istniejących modeli oraz, w stosownych przypadkach, opracowywanie nowych modeli wspólnych, organizowanych w kilku krajach, dużych imprez sportowych;
 - e) zachęcanie organizatorów do przeprowadzenia badania na temat społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków imprezy dla goszczącego imprezę kraju, regionu lub miasta po jej zakończeniu;
35. Zorganizowali regularny dialog wysokiego szczebla, w ramach usystematyzowanego unijnego dialogu w dziedzinie sportu ⁽²⁾, z przedstawicielami rządów, przedstawicielami europejskiego i międzynarodowego ruchu olimpijskiego oraz przedstawicielami europejskich i międzynarodowych federacji sportowych zaangażowanych w duże imprezy sportowe, oraz w stosownych przypadkach, z niezależnymi ekspertami. W oparciu o wspólny plan i działania, o których mowa w pkt 34, można by prowadzić dyskusje dotyczące tematów związanych z dużymi imprezami sportowymi oraz wymianę informacji, w zakresie w jakim rządy i organizacje sportowe ponoszą wspólną odpowiedzialność.

⁽¹⁾ Sprawozdanie grupy eksperckiej ds. gospodarczego wymiaru sportu, w szczególności zalecenia nr 1–7 i nr 21.

⁽²⁾ Dz.U. C 322 z 27.11.2010.